

ŽEMAITIJA

visuomenės bepartysis laikraštis.

Išeina sekmadieniais ir ketvirtadieniais.

Prenumeratos kaina vienam mėnesiui:
Raseinių miesto ėmėjams—1rb. 50 k.
Visiems kitiems „ 1 rb. 80k.

REDAKCIJOS ADRESAS:
Raseiniai, Senatorių gatvė № 21

Skelbimų kaina:
Petito eilutei arba jos vietai ant pirmo puslapio —75 k.
ant antro 50 k.

№ 23

Raseiniai, Ketvirtadienis, Gegužės m. 22 d. 1919 m.

Metai I

Dėlei POPIERIO BRANGUMO

Redakcija laikraščio „ŽEMAITIJA“

praneša gerb. skaitytojams, kad nuo birželio m. 1 d. prenumeratos kaina apseis Raseinių miesto ėmėjams 1 r. 80 k. Visiems kitiems 2 r. Kaina atskiriems ekzempl. 25 k.

FELDŠERIS atvyko iš VILNIAUS ir apsigyveno Vilniaus gatvej nam. Zakso № 112 (kur buvo rusų G. ELCHONES paštas) priėmimas LIGONIŲ per ištisą dieną.

Tėvynės meilė mūsų protėvių.

Slinkime kelius amžius atgai ir žvelgkime į mūsų Lietuvą, galingą, nuo Baltijos marių ir luoduju ir iš kitos pusės jos siekima Maskolijos rybų. Nekartą lietuvių kalavijas traukė Maskolijos žemes, taip neseniai buvusių mūsų prispaudėjų Nebaisūs buvo križiokai ir totorių bandos, visur viešpatavo narsumas! Argi tai maža meilės ir pasišventimo atiduota ant tėvynės aukuro.

Iš kur gi pas juos tie galingi siekimai, iš kur toji liepsnojanti meilė prie tėvynės ir kur dabar ji? Delko gi lietuviai senovėje labai buvo prisirišę prie savo tėvynės ir ją mylėjo. Ne vienas lietuvis iš geros valios neapleisdavo savo gimtinės, nekeliaudavo į svetimas šalis. Jeigu tai ir atsitikdavo, tai lietuviai ir svetimame krašte neištuštėdavo, nors toje šalyje ir prisedavo praleisti visą savo amžių.

Jokios žemiškos gėrybės ir turtai neistengė lietuvių privilioti. Būdamas didžiausiame varge, viešedamas puotos, atlikdamas kelių, kentėdamas badą ar sėdėdamas kalejime, niekuomet neužmiršdavo savo gimtinės, siūsdamas savo mintis, tankiai atsidusdavo riedant per veidą džiaugsmingoms ašaroms. Nieks neistengdavo išplėsti iš jo krutinės tą galingą jausmą.

Nors ir tankiausia svetimame krašte gyvenimo sąlygos būdavo ir geriausios, vienok ir tuomet įsilgimas mylimiausios tėvynės neapleisdavo jo nei valandėlei, ir pasitaikius progai grįžta į savo svajonių šalę, su didžiausiu neapsakomu džiaugsmu, sukniubęs ant kelių bučiuodavo savo žemele. Tankiausiai mirdamas lietuvis svetimame krašte tiesdavo runkas maldaudamas vežti jį Lietuvon. Verkdamas sužinoje apie mirtį savo giminaičio namiškiai, bet verkdamo ne delto, kad jis mirė, o delto kad neteko ilsetis sa-

REDAKCIJA

LAIKRAŠČIO „ŽEMAITIJA“

primena tiems gerb. skaitytojams, kurie užsisakė mūsų laikraštį tik vienam mėnesiui, kad jau laikas prisiusti prenumeratą už sekanti mėnesį, nes kitokiu būdu gali ivykti pertrauka laikraščio siuntinėjime.

vo gimtinėi šalelei. Ir tuomet toji galingoji meilė įkrepdavo tą narsumą. Visuomet ir visur budavo meilė tėvynės ir delto ne sutrupėjo kalavijas, nebaisūs buvo ir didžiausi priešai. Meilė prie tėvynės, vienintelė meilė padarė tuomet Lietuvą-galingą. Ir todėl, kad nesviruotume ir norėdami turėti šviesią ateitį, mes ainiai tų mūsų protevių žengkime jų keliais, imkime nuo jų pavidį ir tą meilę, o tuomet išvysime vel Lietuvą galingą, nebijančią savo priešų ir engėjų.

Atejus

Dienos reikalai.

IV.

Įduomu! Vyriausioji Valstybės Komisija nuostoliams, karo metu Lietuvai padarytiems, apskaičiuoti siūčia Apskryties Komisijai paraginimus, Apskryties Komisija rašo vietos komisijoms įsakymus, valščių Komitetai valščiau susirinkimuose aiškina žmonėms padarytų jiems karo metu skriaudų surašymo reikalą, „Žemaitija“ beveik per ištisą mėnesį ant kiekvieno puslapio skersai ir išilgai stambiomis raidėmis šaukia „skubėkit į savo vietines komisijas! Rašykit karo nuostolius!! Kas per vieną mėnesį nepaduos karo nuostolių-negaus nuostolių atlyginimo,“ vienok mūsų žmonės nei kiek nesikarščioja ir nesiskubina. Š. m. Gegužės 15 d. užsibaigė karo nuostolių surašymui paskirtas laikas ir reikia pripažinti, kad toli gražu iki tinkamo visų karo nuostolių surašymo. Ar gi tai ne įduomu? Bet dar įduomiau, kad nėra jokios vilties tokį visų karo nuostolių surašą turėti, nors dar būtų leista tie nuostoliai surašinėti net ištisais metais. Kodėl gi taip?

Kiek man teko patirti, mūsų žmonės visai nesiskubina rašyti savo nuostolius, arba rašo tik pačius didžiuosius, vien dėlei tų nelemtųjų nuostolių, kuriuos priseda jiems komisijos išdan tuojau įmokėti. Būs, girdi, kas ar re bus, gal gausi kokį atlyginimą, o gal ir nieko negausi, dabar gi mokėk dešimtimis, ar net šimtais rublių. Ištikrųjų, yra daug karo metu nukentėjusių asmenų, kurie, atsižiūrėdami į tuos valdžios pas-

kirtuosius nuošimčius, visai nesikreipė į komisijas ir savo nuostolių, surašo paskirtu laiku joms nepristatė, bet bene dar daugiau bus tokių, kurie kreipties, tiesa, kreipėsi ir savo nuostolius rašyti rašė, vienok dėlei tos pačios priežasties, savo nuostolius mažino, arba rašė tų nuostolių tikrai mažą dalį.

Kas gi čia kaltas? Ir kas čia laimės, o kas prakiš? *Kalakutas*

PRIVERSTINI ĮSAKYMAI

Raseinių Apskryties Seimelio

nuo 1919 m. gegužės 12-13 d.

1) Gydytojai, felčeriai, akušerkos neatbūtinai turi pranešti apskryties gydytojui apie kiekvieną jiems žinomą epidemijos susirgimą — ant kiek galima greičiau.

2) Visi namų savininkai turi neatbūtinai apžiūrėti savo namų pečius, kaminus ir aukštus, gerai juos sutaisyti, ir visuomet laiku išvalyti kaminus nuo suodžių, o aukštus nuo lengvai išsidegančių daiktų.

Jie yra priversti turėti prie kiekvieno namo nemažiau kaip vieną statinę su vandeniu ir kopečias užlipimui ant stogo.

3) Pareikalavus vietiniams savyvaldybėms, paskirtu laiku turi kiekvienas taisyti pavestąją jam kelio dalį, duoti akmenų, žvyrų ir miško medegos. Už miškų medegą pagal tam tikrą taksą bus užmokama.

4) Draudžiamas nesąžiniškas užgrobimas svetimos žemės ir peržengimas tikrų rybų kaimyniškų nuosavybių.

5) Šunės turi būt tvirtai prišti, arba uždėti jiems antsnukiai, kad negalėtų įkasti. Sodžiuose šis priverstina nuo saulės užtekėjimo lig nusileidimo. Visi tie šunės, kuriems nebus uždėti tam tikri antsnukiai, gali būt nušautami.

6. Peržengusieji nors vieną iš šių įsakymų bus baudžiami administratyviu būdu lig 500 rub.

Raseinių Apskričio Valdyba

Pirmininkas *Norkaitis*

Nariai | *Vismontas*
| *Levy*

Trumpos žinios

Kitaip neįstengę.

Iš tikrų šaltinių sužinota, kad Kelmės pašto Viršininkas Koreiva net verkdamas prašo žmonių išsirašinėti lenkų laikraščius. Įdomu, kaip ilgai toki parazitai drums mūsų gyvenimą.

SKAUDVILĖ. 2-3 varstuose nuo Skaudvilės matyt, koki tai dykaduoniai išsiima medžioklėmis. Nejaugi vietinė valdžia nežino kada yra mddžioklės laikas.

Finansų Ministerijos perspėjimas.

Paskutiniaisiais laikais pradėjo platintis tarp žmonių netikri skolinamosios kasos (Darlehens-kasse Ost) ženklai 50 markių vertės.

Todėl Finansų Ministerija perspėja visuomenę, kad būtų atsargi imdama šiuos vertės ženklus.

Netikri skolinamosios kasos 50 mark. vertės ženklai atskiriami nuo tikrųjų taip: netikrieji ženklai skiriasi nuo tikrųjų visų pirma popierio rušimi: netikrųjų ženklų popieris be vandeninių žymių ir visai švelnus, tuo tarpu, kad tikrųjų ženklų popieris su vandeninėmis žymėmis ir čiupinėjant šiurkštoka.

Tolesniai, viršutinė netikrųjų ženklų pusė (su vienu vokišku raštu) apamai kiek šviesesnė ne kaip tikrųjų.

Viduriniame tikrųjų ženklų lanke, viena su kita vingiuotai supintos linijos yra riškios, o netikrųjų yra neaiškios arba visiškai nežymios.

Tarpas tarp atskirų raudonųjų numerių skaitmenų, kaip ir patsai jų raštas ant netikrųjų ženklų nevienodas.

Už Finansų Ministerijos

Valdytoją *A. Stulginskas.*

Ministerio kanceliarijos

Vedejas *Dulskis.*

Laiškas Baltrukui.

Mielas sūnenai!

Iš tavo bobutės man teko girdėti tavę gyvenant Raseinių mieste, taigi sumaniau tau parašyti laišką ir tavę, kaip mokyta žmogų, šio to paklausti. Tik nežinau ar tu gausi šį mano laišką; mat lenkiškai nemoku, o pas mus žmonės šneka, kad Raseinius lenkai-bajorai nori padaryti, ar gal jau padarė, penktąją savo sostinę. Aš delto ir rašau, kad tu, visą tai gerai žinodamas, man paaiškintum ir parašytum kaip ištikrųjų yra. Prie progos gal parašysi man, kuriems galim lenkams reikia tiek daug sostinių; paėmę Vilnių, sako — tai ketvirtoji Lenkijos sostinė, na jei Raseiniai bus penktoji, o ir toliau taip eis, tai gal neilgai trukus ir mūsų užkampis susilauks garbės būti kokia 59-ja Lenkų Ciesorystės sostine!? Bet svarbiausia, tai man rūpi sužinoti, kaip ten dedasi Raseiniuose. Žmonės pasakoja, kad Raseinių miesto ponai lenkai sumanė rengti kaž kokį didelį vakarą. Nežinau, kas ten buvo per vakaras, tik sako, kad jin patekti, reikėjo užsimokėti — nusipirkti bilieta, ar pigesni, ar brangesni. Sako, kad lenkai paskelbė, kad visą pelną, kurį jie surinksia, atiduosią pavargėlių šelpimui. O Raseinių lietuvių būta kaip tik pavargėlių šelpimu nesirūpinus. Taigi jie, kad būtų daugiau pinigų pavargėliams, ir pirkę tų vakaro biletų, kas kiek galėjo, vis brangiausias. Sako, pirko visi ir ponai ir ne ponai, ir valdininkai, ir pirmininkai, ir komitetininkai, ir vadai, ir profesoriai, ir kt. Na, ir vakaras davęs daug pelno.

Tačiau galų gale pavargėliams lenkai davę tik ar 5, ar 35 rublius, nedangiau, o kur dėjo kitus pinigus, tikrai niekas nežinaš. Vieni sako, kad už tuos pinigus jie sudarysą bajorišką penktąją savo sostinę. Pas mus šneka, kad jau tas legijonas apsupęs Raseinius, arba net ir Raseiniuose, o už iš to vakaro gautąjį pelną įtaisyta lenkų telegrafo agentura, kuri praneša, kad lenkai užėmę Panevėžį. Daug dar kitokių baisių daiktų žmonės pasakoja. Bet, žinoma, žmonių kalbų nesupaisysi. Vieno tik aš negaliu suprasti, jei tai teisybė, kaip galėjo lietuviai ir mokyti žmonės, ne tik prasčiokai (gal būt ir tu Baltruk?) taip duoti savę lenkams apmūlkinėti. Juk dabar išeina taip: lietuviai sudėjo pinigus, o lenkai už tuos pinigus daro sau legijonus ir nori lietuviams viešpatauti. Kaip tai gali būti? Mano sena galva nesuima. Tu, Baltruk, visą tą gerai sužinojęs, parašyk man, kaip ištikrųjų yra, ir jei dar Raseiniuose nėra lenkų legijonų, prie progos patark lietuviams, kad jei lenkai žadės kuomet nors pelną skirti pavargėliams, tai, pir-

miau negu pirkti bilieta, tegu lietuviai paima iš lenkų bent porą markių rankpinigių, kad vėl neprigautų ir už lietuviškus pinigus nerengtų lenkų legijonų... Rašyk!

Tavo dėdė Rapolas

Iš okupuoto Vilniaus.

× *Lietuvių Polikliniką* (Vilniaus g. N 28) ged. 13 d. 12¹/₂ - 3 val. ryto krėtė. Ješkojo: ginklų, pinigų, skelbinių ir... dviejų E. dukievičiaus mylimųjų kurių niekas nei nenumanė buvus. Iš šeimininko Krutulio atėmė pas jį padėtus svetimus pinigus; iš jo padėjo Graimo likučius „Žiburėlio“ turto ir pinigų iš tarnų — baltinių ir žiporėlių. Žandarai sakę šiandien uždarysą žydų ir lietuvių laikraščius už tai, kad ne ina su lenkais. Kratai darant, kažkas šovė kieme. Sako dažnai, kratant, šauda; ne kratomieji žinoma. Tai jau ir nebedaug beliko lietuvių ir įstaigų, neiškrėstų, nieko niekur neradau įtariamo.

Poliklinikoje norėjo gelžinę pinigų kasą išlaužti, tik irankis nulūžo. Į vieną kabinetą taip pat laužtinai įsilaužė.

× *C. Landsbergio krėtimas* geg. 7 d. nuo 11 val. iki 2¹/₂ nakties. Krėtė kareivis Borovskis, padedant dviem miesto sargam. Paėmė brezentinę drobę, neva dėl to, kad tai esą — kareiviški daiktai. Daiktai buvo visai ne kareivio. Pabaigęs savo darbą, liepė tarnaitėi, šeimininko nesiklausęs, pastatyti virtuvą, prirengti lašinių, cukraus, duonos; pasikvietė miliciantus ir ėmė, lyg svečiai vaišintis. Kareivis Borovskis leido miliciantams pasiimti lašinius ir butelį vyno: „jeigu aš jums paveliju, tai galite imti, net aš jums liepiu imti“. Vis delto miliciantai nieko neėmė. Krėtė delto, kad parodant vienam ponui, buvo gatvėje suimta C. Landsbergio žmona.

Politikos žinios

POPIEŽIUS remia LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ.

Mūsų užsienio atstovybės praneša, kad Popiežius įteikęs Taikos Konferencijai notą, kuriuoje gina Lietuvos ir Estonijos nepriklausomybę.

Priėmus vokiečiams taikos sutartį, tuojau bus panaikinta blokada.

VFRSALE. 5. 15. LTB. Vyriausioji santarvės ir jų palaikančių vyriausybių taryba paskelbė, kad imtasi priemonių tuojau panaikinti vokiečių blokadai, kaip tik vokiečiai formalingai priims taikos sutartį.

Lenkai reikalauja vokiečių prekybos laivyno dalies.

PARYŽIUS 5. 14. LTB. Lenkai reikalauja vokiečių prekybos laivyno dalies. Šis reikalavimas bus rimtai svarstomas. Jau nuspręsta grąžinti rusų karo belaisvius iš Vokiečių į Rusus.

Taikos konferencija nemano keisti taikos sąlygų vokiečiams.

LONDONAS 5. 16. LTB. Lordas Carsonas pasakė šiandien savo prakalboje žemutiniuose rūmuose, kad santarvė vistiek pradėjo rengtis, jei vokiečiai nenorėtų pasirašyti taikos sutartį. Nebusią padaryta jokių sutarties permainų.

KERENSKIS PĖŠ KOLČAKĄ.

HAAGA. 5. 16. LTB. Pulkininkas House priėmė vakar Kerenskį, kuris griežtai protestavo prieš santarvės planą padaryti reakcionierių Kolčaką Rusijos viešpačiu. Japonai pripažino Kolčako vyriausybę.

SANTARVĖS KARIUOMENĖS PADĖTIS RUSŲ ŠIAURĖS FRONTE.

KOPENHAGENAS. 5. 16. LTB. Iš Bergeno pranešama, kad prieš kelias dienas per Bergena važiavo į Archangelską 300 anglų jūrininkų su proviantu ir aviacijos medžiaga. Daugelis laivų 1000 tonų didumo ir taip negiliai einantys, kad juos galima vartoti šiaurės rusų upėse. Anglų oficeriai, kurie atvyko į Bergoną iš Rusijos, pasakoja, kad paėmus Petrozavodską ir Olonecą santarvės padėtis daug pagerėjo.

APSKRITY.

Keidžių vakarelis.

Gegužės 18 d. š. m. vietiniai dramos mylėtojai prie „Darbo Ratelio“ suvaidino, vedant p. J. Sleževičiui, „Iš tamsos į šviesą“ (drama 3-se aktuose) ir „Tik niekam nesa-kyk“ (komedija 1-me akte).

Vaidinime dalyvavo šios ypatos: p-ai J. Sleževičius, J. Liolys, A. Biknius, J. Vedeckis, S. Bubolas, P. Parnarauskis, S. Kli-ka ir A. Juščika ir p-ios V. Sleževičienė, P. Knataičytė, A. Parnarauskaitė, A. Stoš-kevičienė ir P. Juščytė.

Po vaidinimo — šokiai ir įvairūs žaislai.

Turime pripažinti p. J. Sleževičiaus darbštumą, sugebusiam tokiam užkampy, neturint atitinkamos vietos ir tam tikrų dekoracijų, suvaidinti tokią sunkią dramą, kaip „Iš tamsos į šviesą“

Bet visgi reikia jam nurodyti vieną neatsakomumą šiam laikui — „Tik niekam nesa-kyk“ komedijos vaidinimą.

Lietuviai dabar pergyvena tokį laiką, kuriame visos tautos, gyvenančios Lietuvoje, turi gyventi sątaikoje, vienitis ir eiti ranka į ranką. Neatbūtinai reikalinga užmiršti visokius tautiškus ginčus ir praeitį. Ir man, rodos, tokia komedija neatsako dabartiniam momentui.

Tikiu, kad p. J. Sleževičius — brolis tikrojo mūsų brangiosios Lietuvos sūnaus-manę supras.

Cražiai ir gerai techniškai išlavintas p. J. Liolio choras sudainavo keleta dainų. Gerai praėjo deklamacijos.

Abelnai visas vakarelis praėjo su dide-liu pasisekimu dailėje. *Sudakas*

Lenkų vakaras

1919 m. gegužės m. 11 d.

RASEINIUOSE.

Paimta

už bilietus — 721 rb.	
„ bufetas — 485 „	
„ įvairius — 119 „	išviso 1325 rub.
išlaidos	945 „
Grynas pelnas	380 „

Išdalinta: Miesto Pavargėlių Komisijai 100 rub. miesto beturčiams gedintiems elgetauti 280 „

Vakaro vedėja

M. Raikauskienė.

LAIŠKAS Į REDAKCIJĄ

Malonų p. Bonaparto atsakymą nuo II-V-19 m. į mano „užklausa“ nuo 8-V-19 m. turiu paaiškinti, kad:

1) jis neatskiria užklausa nuo paprasto pranešimo, o tas parodo tik abelną neišsilavinimą ir žemą stovį proto gabumų p. Bonaparto.

2) daleiskime, kad mano pranešimas yra tikrai „užklausa“. Aš „užklausi“ apie nedalyvavimą mokinių gimnazijos manifestacijoje, o jis man atsako, „kad Raseiniuose ne vienas mardras Gėčius ir ne vieni gimnazijos mokiniai, o yra ir daugiau“ — tiesus atsakymas į užklausa, — tai antras darodimas viršminėtu proto gabumų p. Bonaparto;

3) mano pranešime aiškiai pasakyta: «nežinom apie kokius mokinius kalbama ir t.t.» Iš to jau aiškiai matyt, kad tik gimnazijos mokiniai nedalyvavo manifestacijoje, kiti gi galėjo dalyvauti. P. Bonapartas net šito negalėjo suprasti!

4) Klausymą skaitau paaiškėjusiu ir į panašius neprotinus jieškojimus priekabių ypatų a la Bonapartas nematau reikalo daugiaus atsakinėti.

Juozas Gečius.

Dėlei vietos stokos šį laišką talpiname šiek tiek veliau. *Redakcija.*

Redaktorius: Redakcijos Komisija.